

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanas pārskatu sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi" anotācija

Nosaukums	Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanas pārskatu sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Valsts fondēto pensiju likuma (turpmāk – Likums) 12. panta 3. ¹ daļa un 14. panta trešā daļa, Latvijas Bankas likuma 63. panta otrā daļa un 68. panta trešā daļa
Mērķis un būtība	<p>Latvijas Bankas uzdevumu veikšanai, tai skaitā finanšu tirgus un tā dalībnieku uzraudzībai, nepieciešams saņemt statistiskos datus un uzraudzības funkciju veikšanai vajadzīgo informāciju, kura nav statistiskie dati (turpmāk kopā – dati), par valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanas darbību.</p> <p>Likuma 14. panta trešā daļa paredz Latvijas Bankai tiesības pieprasīt valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītājam (turpmāk – līdzekļu pārvaldītājs) sagatavot pārskatus saskaņā ar Latvijas Bankas izdotajiem noteikumiem par šo pārskatu sagatavošanas un iesniegšanas kārtību.</p> <p>Saskaņā ar Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu 3. punktu Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (kuras tiesību pārņēmeja ir Latvijas Banka) līdz Latvijas Bankas likuma spēkā stāšanās dienai izdotie ārējie normatīvie akti, vadlīnijas un ieteikumi piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, vadlīnijas vai ieteikumi, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.</p> <p>Ņemot vērā minēto, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu "Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanas pārskatu sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi" (turpmāk – noteikumu projekts), kas ar 2025. gada 1. janvāri aizstās pašlaik spēkā esošos Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 15. septembra normatīvos noteikumus Nr. 153 "Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanas pārskatu sagatavošanas normatīvie noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 153).</p> <p>Noteikumu projekts nosaka:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prasības un kārtību, saskaņā ar kuru līdzekļu pārvaldītājs sagatavo un iesniedz Latvijas Bankai pārskatus, kuri satur nepieciešamos datus; 2) ārvalstu valūtas atklātās pozīcijas aprēķināšanas kārtību; 3) pārskatu iesniegšanas termiņus; 4) nosacījumu, ka pārskatos iekļautie dati tiek glabāti pastāvīgi, ņemot vērā Latvijas Bankas likuma 68. panta trešajā daļā noteikto pilnvarojumu. <p>Salīdzinājumā ar Noteikumiem Nr. 153 noteikumu projekts nosaka Latvijas Bankas uzdevumu veikšanai nepieciešamo datu saņemšanas kārtību, izmantojot paaugstinātās drošības sistēmu, un paredz izmaiņas pārskatos, būtiski samazinot sniedzamo datu apjomu, ņemot vērā Latvijas Bankas rīcībā esošo informāciju un datu analītiskos rīkus. Piemēram, "Ieguldījumu plāna ieguldījumu portfeļa pārskatā",</p>

	<p>apvienojot četras pārskata daļas, kas ietvēra informāciju par vērtspapīriem, izveidota viena daļa "Vērtspapīru pārskats", kurā finanšu instrumentus identificē pēc ISIN koda, bet gadījumos, kad vērtspapīriem nav piešķirts ISIN kods, – pēc emitenta identifikācijas koda saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas uzturēto finanšu iestāžu sarakstu, lai vērtspapīru varētu sasaistīt ar emisijas informāciju. Papildus norādāma informācija par parāda vērtspapīru kopējo apjomu nominālvērtībā, bet par kapitāla vērtspapīriem – to skaits, kas ļaus izmantot publiski pieejamās cenas atlikumu aprēķinos. Sākot ar pārskatiem par 2025. gadu, no mēneša līdz ceturksnim samazināts ieguldījumu plāna atklāto ārvalstu valūtu pozīciju pārskata iesniegšanas periodiskums. Ieguldījumu plāna ienākumu un izdevumu pārskatā papildus paredzēts sniegt datus ne tikai par ieguldījumu plāna veiktajiem maksājumiem līdzekļu pārvaldītājam par atlīdzības pastāvīgo daļu, bet arī par atlīdzības mainīgo daļu. Noteikumu projekts nosaka arī prasību sagatavot jaunu ceturkšņa "Ieguldījumu plāna ieguldījumu alternatīvajos ieguldījumu fondos un ieguldījumu fondos ģeogrāfiskā sadalījuma pārskatu", kurā uzrādāma informācija par valstīm, kurās veiktas ieguldījumu plāna investīcijas ar alternatīvo ieguldījumu fondu un ieguldījumu fondu starpniecību.</p> <p>Noteikumu projekts nodrošina vienotu kārtību, kādā līdzekļu pārvaldītāji sagatavo un iesniedz to darbības pārskatus Latvijas Bankai, lai tā varētu veikt tiesību aktos tai noteikto uzraudzības funkciju saskaņā ar Likumu un saņemt statistiskos datus saskaņā ar Latvijas Bankas likumu.</p> <p>Noteikumu projekts pēc apstiprināšanas būs saistošs līdzekļu pārvaldītājiem.</p>
<p>Leģitīmais mērķis</p>	<p>Noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana.</p> <p>Šo pamattiesību aizsardzību Latvijas Banka īsteno, nodrošinot finanšu tirgus uzraudzību, kurai ir vitāla nozīme finanšu sistēmas un ekonomiskajā attīstībā, iespējami pilnīgākajā veidā, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos finanšu tirgum un Latvijas Bankai kā konkrēto finanšu tirgus dalībnieku uzraugam, kas nodrošina konkrēto finanšu tirgus dalībnieku tiesisku un sabiedrības interesēm atbilstošu darbību.</p> <p>Nosakot tirgus dalībniekiem prasības un veicot prasību ievērošanas pārbaudes, Latvijas Banka nodrošina tai ar Likumu un Latvijas Bankas likumu noteikto pienākumu – veicināt valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieku interešu aizsardzību un finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti – izpildi, kā arī izpilda likumdevēja uzlikto pienākumu līdzekļu pārvaldītājiem sagatavot un iesniegt Latvijas Bankai datus.</p> <p>Savukārt leģitīmais mērķis – citu personu tiesību aizsardzība – tiek sasniegts, datu apstrādi veicot tādā veidā, kas nodrošina to konfidencialitāti un attiecīgi aizsargā statistisko datu sniedzēju tiesības un tiesiskās intereses atbilstoši Padomes 1998. gada 23. novembra regulas (EK) Nr. 2533/98 par statistikas informācijas vākšanu, ko veic Eiropas Centrālā banka (turpmāk – Regula Nr. 2533/98) 18. apsvērumam, kas nosaka, ka konfidenciāla statistikas informācija, kas Eiropas Centrālajai bankai un valstu centrālajām bankām jāiegūst,</p>

	<p>lai izpildītu Eiropas Centrālās bankas uzdevumus, ir jāaizsargā, lai iegūtu un saglabātu statistisko datu sniedzēju uzticēšanos. Ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt statistisko datu sniedzēju uzticēšanos Latvijas Bankai, Latvijas Banka statistiskos datus izmanto tikai Latvijas Bankas likumā noteikto Latvijas Bankas uzdevumu izpildei, t. sk. to uzdevumu izpildei, kas saistīti ar Latvijas Bankas darbību Eiropas Centrālo banku sistēmā. Saskaņā ar Regulas Nr. 2533/98 8. panta 3. punktā noteikto Eiropas Centrālo banku sistēmas dalībniecēm ir jāveic visi vajadzīgie normatīvie, administratīvie, tehniskie un organizatoriskie pasākumi, lai nodrošinātu konfidenciālas statistikas informācijas fizisko un loģisko aizsardzību.</p> <p>Noteikumu projekts nepieciešams, lai panāktu vienotu tirgus dalībnieku izpratni un pieeju Latvijas Bankai iesniedzamo pārskatu sagatavošanai un regulējošo prasību piemērošanai un Latvijas Banka varētu nodrošināt atbilstošu uzraudzības funkciju veikšanu un sekot līdzi regulējošo prasību ievērošanai, kā arī uzraudzīt, lai līdzekļu pārvaldītāji, pārvaldot fondēto pensiju shēmas līdzekļus, ievēro normatīvo aktu prasības.</p>
Samērīgums	<p>Nosakot tirgus dalībniekiem vienotas prasības par Latvijas Bankai iesniedzamo pārskatu formu un saturu, kā arī ārvalstu valūtas atklātās pozīcijas aprēķināšanas kārtību, tiek nodrošināta vienota tirgus dalībnieku izpratne un pieeja regulējošo prasību interpretācijai un piemērošanai.</p> <p>Līdz ar to atbilstošākais veids, kā noteikt līdzekļu pārvaldītājiem vienotas prasības attiecībā uz Latvijas Bankai iesniedzamajos pārskatos iekļaujamo informāciju un ārvalstu valūtas atklātās pozīcijas aprēķināšanas kārtību, ir izdot tiem saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nesasniegtu izvirzīto mērķi, jo nenodrošinātu vienveidīgu regulējuma piemērošanu un noteikta apjoma un kvalitātes informācijas atklāšanu Latvijas Bankai iesniedzamajos pārskatos, lai Latvijas Banka nodrošinātu tai deleģēto uzraudzības funkciju veikšanu.</p> <p>Izraugoties piemērotāko līdzekli leģitīmā mērķa sasniegšanai, Latvijas Bankas vērtējumā nebūtu atbilstoši izdot, piemēram, zemāka līmeņa normatīvos aktus, kuri nebūtu tirgus dalībniekam juridiski saistoši. Turklāt noteikumu projekta izstrādi pilnvarojošās normas skaidri norāda uz saistošu dokumentu – normatīvo aktu – izstrādi. Vienlaikus ar noteikumu projektu tiek noteiktas prasības, kuru izpildi Latvijas Bankai uzraudzības ietvaros ir tiesības kontrolēt un nepieciešamības gadījumā par konkrētu prasību pārkāpumu piemērot tirgus dalībniekam korektīvos pasākumus vai sankcijas.</p> <p>Noteikumu projekts kopumā un tajā ietvertās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ar noteikumu projekta prasību ieviešanu tiek sasniegts leģitīmais mērķis (citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība); 2) nepastāv tādi alternatīvi līdzekļi, kas sasniegtu leģitīmo mērķi tādā pašā kvalitātē;

	3) sabiedrības ieguvums būs lielāks par noteikumu projektā ietvertu nelielo papildu slogu un resursu ieguldījumu, kas konkrētajam tirgus dalībniekam varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem.
Spēkā stāšanās	2025. gada 1. janvāris.
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Noteikumu izdošana nerada ietekmi uz Latvijas Bankas budžetu.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	<p>Noteikumu projektā ietvertu prasību izdošana jaunā redakcijā, jo ir mainījies šādu noteikumu izdošanas tiesiskais pamats, nerada papildu administratīvo slogu tirgus dalībniekiem, uz kuriem ir attiecināmas noteikumu projekta prasības.</p> <p>Likums un uz tā pamata izdotie Ministru kabineta 2003. gada 27. maija noteikumi Nr. 272 "Noteikumi par valsts fondēto pensiju shēmas darbību" un Latvijas Bankas 2023. gada 27. novembra noteikumi Nr. 255 "Valsts fondēto pensiju shēmas dalībniekiem paredzētās pamatinformācijas sagatavošanas un dalībnieka vajadzību noskaidrošanas noteikumi" paredz atklāt ieguldījumu plāna prospektā un dalībniekiem paredzētajā pamatinformācijā datus par līdzekļu pārvaldītāja atlīdzības pastāvīgo daļu un mainīgo daļu, kā arī ieguldījumu ģeogrāfisko izvietojumu. Par ieguldījumu plāna ieguldījumiem vērtspapīros papildus ISIN kodam uzrāda emitenta identifikācijas kodu, kapitāla vērtspapīriem – to skaitu, parāda vērtspapīriem – to nominālvērtību. Attiecīgi noteikumu projekts minētās informācijas iegūšanai neprasa papildu administratīvās izmaksas, bet administratīvais slogs, kas būtu saistīts ar datu ziņošanu Latvijas Bankai, ir nebūtisks.</p>
Saistītie dokumenti	<p>Ar noteikumu projektu saistītie dokumenti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Likums; 2) Noteikumi Nr. 153; 3) Ministru kabineta 2003. gada 27. maija noteikumi Nr. 272 "Noteikumi par valsts fondēto pensiju shēmas darbību"; 4) Ministru kabineta 2017. gada 19. decembra noteikumi Nr. 765 "Kārtība, kādā valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītājs aprēķina maksājumu par ieguldījumu plāna pārvaldi, un kārtība, kādā tiek veikta minētā maksājuma uzskaitē un ieturēšana"; 5) Latvijas Bankas 2023. gada 27. novembra noteikumi Nr. 255 "Valsts fondēto pensiju shēmas dalībniekiem paredzētās pamatinformācijas sagatavošanas un dalībnieka vajadzību noskaidrošanas noteikumi"; 6) Latvijas Bankas 2022. gada 24. oktobra noteikumi Nr. 226 "Noteikumi par elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku"; 7) Latvijas Bankas 2023. gada 27. novembra noteikumi Nr. 256 "Fonda kopējā riska un riska darījumu apmēra ar darījumu partneri aprēķināšanas noteikumi"; 8) Latvijas Bankas 2022. gada 12. septembra noteikumi Nr. 218 "Statistisko datu par kredītiestāžu un citu monetāro finanšu iestāžu finansiālo stāvokli (MBP) sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi".

Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projekts nav jāsaskaņo ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	<p>Noteikumu projekts tiks publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", un par to būs iespējama sabiedrības līdzdalība.</p> <p>Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību individuāli tiks informēta Latvijas Finanšu nozares asociācija. Pēc sabiedrības līdzdalības noslēguma noteikumu projekts tiks iesniegts izskatīšanai Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē.</p>
Saskaņošanas rezultāti	Tiks aktualizēts pēc sabiedrības līdzdalības noslēguma.